

Besluitvorming rond plaatsing in onderwijs of zorg in het Voortgezet Speciaal Onderwijs

Samenvatting WOU onderzoek Stip-VSO

Naam school:	Stip-VSO
Naam broker en onderzoeker:	Marcelle Boersma
Namen betrokken schoolleider	Astrid Lotte, directeur
Naam betrokken student (start onderzoek en literatuurstudie):	Naoual el Kabdi
Naam onderzoeksbegeleider en kennisinstituut:	Isolde de Groot, UvH Utrecht

Dit onderzoek is ontwikkeld door STIP-VSO, een school voor speciaal onderwijs. Op STIP zitten ook leerlingen die tijdelijk of structureel meer hulp nodig hebben dan normaal aangeboden wordt op scholen voor speciaal onderwijs. Voor het ontwikkelen van een flexibele routing tussen zorg en onderwijs in de lijn van SO (speciaal onderwijs) > OZA (onderwijszorgarrangement) > ZOA (zorgonderwijsarrangement) > Zorg, is STIP in 2014 een samenwerking aangegaan met een zorgpartner. Aanleiding voor het onderzoek was de behoefte van medewerkers aan meer handvatten voor zorgvuldige besluitvorming bij het plaatsen van leerlingen onder onderwijs of zorg. Doel van het onderzoek is vast te stellen welke factoren de belastbaarheid en ontwikkeling van leerlingen bepalen en aan welke condities (in relatie tot die factoren) moet worden voldaan om tot leren te komen. De centrale onderzoeksvraag luidde: *“Wat zijn de doorslaggevende criteria voor consistente en transparante besluitvorming in de afweging voor plaatsing in onderwijs of zorg?”*.

Data voor deze sociaal wetenschappelijke, kwalitatieve studie zijn verzameld aan de hand van kwalitatieve interviews en een vragenlijst. Er is gekozen voor kwalitatieve interviews, omdat deze methode bij uitstek geschikt is voor het in kaart brengen van ervaringen, dilemma's en wensen van betrokkenen. Het onderzoek heeft plaatsgevonden op de OZA-afdeling (onderwijszorgarrangement). Op deze afdeling zitten ca. 70 leerlingen met een intensieve begeleidingsbehoefte verdeeld over 10 klassen van maximaal 8 leerlingen. Zes medewerkers werden geïnterviewd. Data zijn open gecodeerd aan de hand van richtinggevende begrippen uit de literatuur (leerling, school en omgevingsfactoren) en de thema's uit de vraagstelling (interviews/overwegingen/huidige en wenselijke wenselijke criteria).

Analyse wijst uit dat in de afweging voor plaatsing in onderwijs of zorg de volgende combinatie van factoren de doorslag geeft: het ontbreken van ontwikkeling op zowel cognitief als sociaal-emotioneel gebied bij de leerling en het niet in een groep kunnen functioneren, zelfs niet met alle mogelijke aanpassingen en 1-op-1 begeleiding in combinatie met overvraagd worden door het zijn en moeten functioneren binnen een onderwijssetting en daar onmiddellijk gefrustreerd op reageren, in combinatie met een thuissituatie die een andere pedagogische aanpak hanteert als op school en een moeizaam verlopende samenwerking met ouders en andere betrokkenen.

Aan de hand van deze criteria is een checklist ontwikkeld waarmee inzichtelijk kan worden gemaakt hoe de leerling en de situatie rondom de leerling zich verhoudt tot de belangrijkste factoren die meewegen in de besluitvorming rondom plaatsing in onderwijs of zorg. Deze checklist kan gebruikt worden om op consistente en transparante wijze de afweging te maken de leerling binnen de schoolsetting te houden, al dan niet in combinatie met zorg of te kiezen voor een overstap naar een zorgsetting, al dan niet in combinatie met onderwijs binnen de zorgsetting. De checklist is expliciet niet bedoeld als besluitvormend instrument. Wel kan de checklist tijdens gesprekken en in de samenwerking met alle betrokkenen rondom de leerling leiden tot een snellere overeenstemming over de wenselijke stappen in het belang van de leerling.